

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Милен Иванов Балтов,
Бургаски свободен университет
Професор по ПН 3.8 „Икономика“, д-р и доцент по 5.18 „Икономика и
управление (отрасли)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна
степен „доктор“ по докторска програма „Световно стопанство и МИО
(Европейска интеграция)“ от професионално направление 3.8 Икономика
в УНСС

Автор на дисертационния труд: Атанас Валериев Павлов
Тема на дисертационния труд: Икономически ефекти за България от
участието ѝ в миграционната политика на Европейския съюз

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното
жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 988/
6.04.2023 г. на Зам.-ректора на УНСС.

I. Информация за дисертанта

Докторант Атанас Валериев Павлов завършва редовното си обучение като бакалавър по спец. „Международни икономически отношения“, и като магистър по същата специалност в Университета за национално и световно стопанство - София. През годините на докторантурата си работи в структурите на Профилактика, рехабилитация, отдих ЕАД и на Сметна палата на Република България. Компетенциите му са както с анализаторски, така и с активно изпълнение на функции в бизнеса. В рамките на докторантурата практикува като хонорован асистент в Университета за национално и световно стопанство - София със семинарни занятия по дисциплината „Международни икономически отношения“.

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра Международни икономически отношения и бизнес на УНСС по докторска програма „Световно стопанство и МИО (Европейска интеграция)” от професионално направление 3.8 Икономика в УНСС. По време на обучението си в докторантурата, Атанас Павлов е изпълнил всички учебни задължения, като е положил успешно заложените в индивидуалния му план за работа изпити. Темата на дисертационния му труд, с която е зачислен и отчислен с право на защита от Университета за национално и световно стопанство - София е „Икономически ефекти за България от участието ѝ в миграционната политика на Европейския съюз“.

II. Обща характеристика на представения дисертационния труд

Дисертационният труд на докторант Атанас Павлов разглежда една изключително актуална тематика – връзката между международната миграция по видове, анализ на миграционните теории и вида и ролята на заинтересованите страни, както и Икономически ефекти от миграцията, Рамка на миграционната политика на ЕС и ефектите конкретно в България

Целта и задачите на дисертацията са коректно изведени и са предпоставка за доказване на правилно поставената теза. Целта е да анализира и оцени икономическите ефекти от бежанската криза, рамката и ефективността на миграционната политика на ЕС, както и отражението им върху България. Целта е постигната посредством изпълнението на няколко задачи, насочни основно към изследване на теориите за миграцията и миграционните процеси, видовете международна миграция, различните теории за международната миграция, тяхната класификация, анализ и недостатъци и реален преглед на данни за протичащите през последните десет години миграционни процеси в Европа.

Обект на дисертационния труд е миграционната политика на ЕС в контекста на бежанската криза и отражението ѝ върху Република България. Предметът на дисертационния труд се отнася до бежанската криза, икономическите ефекти от нея и тяхното проявление в краткосрочен и дългосрочен период, влиянието върху публичните финанси, както и механизмите за справяне с нея на ниво Европейски съюз. Основната теза е, че миграционната политика на ЕС е недостатъчно ефективна. В рамките на основната теза са формулирани няколко хипотези, които той потвърждава в хода на изследването си.

Общият обем е от 318 страници с изложение, структурирано във въведение, четири глави, заключение, списък на използваната литература и приложения, едно от които е анкетната карта, използвана в изследването. Библиографията включва 335 източника на кирилица и латиница, от които 65 на български език – в по-голямата си степен нормативни документи и ръководства и на колеги автори в България. Прегледът на използваната литература показва, че докторантът е извършил задълбочен литературен обзор по проблематиката на дисертацията.

III. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В теоретичната част на дисертационния труд са изведени елементи с фундаментален характер и подплатява основните насоки, в които ще се развие изследването. В нея са дискутирани различните теоретични перспективи като новата икономика на трудовата миграция (НИТМ), теорията за двойния пазар на труда, мрежовата теория и др.

Използва се системен и сравнителен подход, който дава възможност, въз основа на различните теоретични виждания по въпроса, да се подчертаят основните направления, в които е важно да се види съответствието на рамката на миграционната политика на ЕС.

Включва преглед на европейските програми, подпомагащи адаптирането на мигрантите, финансиране на политиките на ЕС в областта на миграцията, разходите и финансирането по приоритети в рамките на ФУМИ. За набиране на необходимите данни, докторантът е направил проучване сред специалисти, съпоставил е данни спрямо индикатори за измерване тежестта на бежанците върху приемащата държава капацитет на приемане – по примера на България. Разгледат се множество случаи на нарушения или на кризни ситуации в миграционната обстановка.

В заключението на дисертационния труд е направено последователно доказване на подчинените хипотези, с което осигурява вярността на тезата на дисертационния труд. Прави извода, че отражението на кризата с бежанците върху обществото има по-скоро политически и психологически характер, а реалните ефекти, както в икономически, така и в социален план, имат сравнително нисък и дори минимален ефект, съпоставено с другите държави-членки, и още повече южните и югоизточните европейски страни, като не бива да бъдат пренебрегвани разходите.

IV. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Представената в автореферата справка за приносите реално отразява работата и постигнатите резултати в дисертационния труд. Те са свързани с допълване на съществуващата теория и методология за изследвания на тенденциите на развитие на бежанските потоци в ЕС, икономическите ефекти от миграцията и влиянието им върху Съюза. Разгледани са паричните преводи от мигранти и е анализирана връзката между бежанската криза и равнището на парични преводи, в това число и отражението на пандемията от КОВИД-19 върху работниците мигранти, както и значението им за България. Направен е анализ на това как средствата на ЕС за политиките за миграция, убежище и интеграция са били разходвани. Изследвана е ефективността на мерките по бежанската криза както в общ аспект за ЕС, така и по примера на Гърция и Италия.

V. Оценка на публикациите по дисертационния труд

Използваните публикации са пет доклада от конференции, които са самостоятелни. Всички са по теми пряко свързани с темата на дисертацията, с което се надхвърлят минималните национални изисквания, но и петте са в издания само на УНСС, а дисертантът и темата му имат потенциал да се представят и в други издания, вкл. В чужбина. Те директно отразяват ключови моменти в изследването и са свързани с част от приносите.

VI. Оценка на автореферата

Авторефератът отговаря на изискванията и е издържан в структурно отношение, отразявайки логиката и дълбочината на дисертационния труд. Конструиран е в цялостност и не пропуска нито една от частите на изложението.

VII. Критични бележки, препоръки и въпроси

Конкретните въпроси към докторанта са:

- Посочете стратегически документи в Европейския съюз не толкова ограничаващи, а по-скоро поощряващи икономическата имиграция?

- С какво може да се обясни фактът, че значително преди началото на войната на Русия срещу Украйна, Полша се беше превърнала в държавата с най-много в света легални икономически имигранти?

Препоръката към докторанта е при практическото изследване да се потърсят аналози за най-добри практики. В същото време, интересът към темата за е предпоставка за бъдещи участия на докторанта в международни проекти и изследвания, както и за публикации в международни издания.

VIII. Заключение

Дисертационният труд изцяло отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и на частта от правилниците на Университета за национално и световно стопанство - София за присъждане на образователната и научна степен „доктор”.

С убеденост давам **положителна оценка на дисертационния труд** на тема „Икономически ефекти за България от участието ѝ в миграционната политика на Европейския съюз” и препоръчвам на колегите, уважаеми членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен «доктор» на Атанас Валериев Павлов.

19.05.2023 г.

гр. Бургас

Изготвил становището:

/проф. д-р Милен Балтов/